Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН
№ 199 (14.061).
1968 АВГУСТ 25 ЯКШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

КРЕМЛДАГИ УЧРАШУВ

23 августда Москвада Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Людвик Свобода бошчилигидаги Чехословакия делегацияси билан КПСС ва Совет ҳукумати раҳбарлари ўртасида музокаралар бошланди.

Музокаралар ошкора ўртоқлик вазиятида ўтмоқда.

Музокаралар 24 август эрталаб давом эттирилади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ПРЕЗИДЕНТИ ЛЮДВИК СВОБОДА МОСКВАГА КЕЛДИ

Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Людвик Свобода ҳар иккала мамлакатни қизиқтирувчи масалаларни муҳокама қилмоқ учун дўстона расмий визит билан 23 августда Москвага келди. Миллий мудофаа министри, генерал-полковник Мартин Дзур, Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Словакия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Васил Биляк, Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Компартияси Ўрта Чехия область комитетининг биринчи секретари Ян Пиллер, юстиция министри (Чехословакия Социалистик партиясининг раиси) Богуслав Кучера, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг секретари Алоиз Индра, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумати раисининг ўринбосари, Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Густав Гусак Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти билан бирга Совет Иттифоқига келдилар.

Совет Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикаси давлат байроқлари билан безатилган аэродромда чехословак ўртоқларни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. И. Воронов, А. Н. Косигин, А. П. Кириленко, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, СССР мудофаа министри А. А. Гречко, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико кутиб олдилар.

Чехословакия президентини кутиб олиш вақтида фахрий қоровул саф тортиб турди ва Совет Иттифоқи билан Чехословакия Социалистик Республикасининг давлат гимнлари ижро этилди.

Москва шаҳри меҳнаткашларининг жуда кўп вакиллари Чехословакия Социалистик Республикасининг Президентини ва у билан бирга келган бошқа чехословак ўртоқларни самимий кутиб олдилар.

Аэродромдан Президент Л. Свобода Кремлда ўзига ажратилган резиденция томон йўл олди. Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар у билан бир машинага тушдилар.

Дўст социалистик Чехословакиядан келган ҳурматли меҳмонларни Кремль томон бораётган бутун йўлда москваликлар самимий табрикладилар.

А. Пахомов ва А. Столяренко фотоси «Правда»дан олинди.

ТАСС ахбороти

Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Людвик Свобода 23 август кундуз куни расмий визит билан Москвага келди. Совет Иттифоқи пойтахти қардош социалистик мамлакатдан келган ҳурматли меҳмонни шодиёна кутиб олди. Совет халқи умумий душман-герман фашизмига қарши биргаликда олиб борилган курашда катта ҳисса қўшган атоқли давлат арбоби ва сиёсий арбоб Л. Свободани яхши билади.

Чехословакия Социалистик Республикасининг турли районларидан олинаётган хабарларга қараганда, мамлакатдаги вазият умуман нормал аҳволда қолмоқда. Аммо оёғи тагидаги замин бўшаб қолганлигини сезган реакцион кучлар актив ҳаракат қилмоқдалар. Ўнг ревизионист унсурлар 22 августда Прагада шошилинч йиғин ўтказиб, бу йиғинни Чехословакия Коммунистик партиясининг фавқулодда съезди деб атаганликлари буни исбот қилади. Ана шу йиғин ташкилотчиларининг нияти ўзбошимчалик билан партиянинг раҳбар органларини қўлга олиш ва унинг сиёсий йўлини ўзгартиришдан иборат бўлган.

Съезд деб аталмиш бу йиғин Чехословакия Коммунистик партияси Уставининг элементар нормаларини бузган ҳолда уюштирилган ва ўтказилган. Бу съезд партия Марказий Комитетининг рухсатисиз чақирилган. Съезд қатнашчилари орасида Словакия компартиясининг вакиллари бўлмаган. Унда коммунист ишчиларнинг вакиллари бўлмаган. Армия коммунистлари ҳозир бўлмаган. Съезд қатнашчиларининг ваколатини ҳеч ким текширмаган. Йиғинда олдиндан тайёрлаб қўйилган ва Чехословакияни социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олишга ва қардош мамлакатларга ҳамда уларнинг қуролли кучларига нисбатан душманликни авж олдиришга қаратилган қарор қабул қилинган.

Социалистик Чехословакияга қарши кўпдан буён тайёрланган фитнанинг моҳияти шу кунларда очиқ намоён бўлиб қолмоқда. Яширин радиостанциялар Чехословакия Социалистик Республикасининг Варшава Шартномаси Ташкилотидан чиқишига, Чехословакияни «бетараф давлат» деб эълон қилишга, унинг ташқи сиёсий йўлини Чехословакия Социалистик Республикасига нисбатан васийлик ролини бажаришни даъво қилаётган империалистик давлатлар билан, аввало Германия Федератив Республикаси билан яқинлаштиришга даъват этувчи баёнотларни эшиттирмоқдалар. Империалистик давлатлар ва уларнинг разведкалари ҳали яқиндагина яширинча ишлаб чиққан ниятлар юзага чиқиб қолди. Шу нарса характерлики, империалистик пропаганда контрреволюционерларнинг ана шу яширин радиостанциялари эшиттиришларини қўллаб-қувватламоқда.

Бу фактларнинг ҳаммаси иттифоқдош социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг Чехословакия Социалистик Республикасида контрреволюцион тўнтариш ясаш ва уни социалистик ҳамдўстликдан ажратиб қўйиш хавфи борлиги тўғрисида чиқарган сиёсий хулосалари тўғри ва ўз вақтида чиқарилган хулосалар эканлигини яна бир марта таъкидлайди.

Контрреволюционерларнинг планлари аҳволни мушкуллаштиришга — забастовкалар ва душманлик руҳидаги намойишларни уюштиришга, иғвогарлик мақсадида тўқнашув ва можаролар ўтказишга, экономикани, аҳоли таъминотини издан чиқаришга ва бу билан аҳолини норози қилишга қаратилган. Афсуски, баъзи бировлар бундай ҳаракатларнинг аввало Чехословакия халқига зарба беражагини яхши билмай ана шундай иғвогарлик руҳидаги даъватларга берилиб кетдилар.

Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша ва СССР ҳукуматлари Чехословакия меҳнаткашларига ўз Мурожаатларини 23 августда эълон қилдилар. Бу мурожаатда рўй бераётган воқеаларнинг характери ва иттифоқдош социалистик мамлакатлар ўз олдига қўйган мақсадлар чуқур ва равшан кўрсатиб берилган. Бу мақсадлар чехословак халқининг социалистик ғалабаларини ички ва ташқи контрреволюциядан ҳимоя қилишда чехословак халқига зарур ёрдам беришдан иборат.

БЕФАРҚ ҚАРАБ ТУРА ОЛМАЙМИЗ

Чирчиқ электрохимия комбинати. Корхона дарвозаси олдидаги катта майдонда меҳнаткашлар кўп кишилик митингга тўпланишган. Чехословакияда содир бўлаётган воқеалар совет кишиларини чуқур ҳаяжон ва ташвишга солиб қўйди. Митинг минбарининг пештоқида: «Жаҳон империализмининг малайлари бўлган контрреволюцион кучларнинг ҳар қандай ҳаракатлари тўхтатилсин!» — деб ёзиб қўйилган.

— Қардош Чехословакияда социалистик тузумга таҳдид солинаётган экан, бундай аҳволга совет кишилари бефарқ қараб туролмайдилар. Ҳеч ким ҳеч қачон Чехословакияни социализм йўлидан қайтара олмайди!, — дейди митингда сўзга чиққан метан конверцияси цехининг бошлиғи М. Бурхонов.

— Биз, — дейди 301-цех аппаратчиси Н. Кормунова, — ТАСС Баёнотида эълон қилинган, партия ва ҳукуматимизнинг иттифоқдош социалистик давлатда социализм позицияларини мустаҳкамлаш учун ўз вақтида кўрилган зарур чораларини тўла равишда маъқуллаймиз ҳамда Ватанимиз иқтисодий ва ҳарбий қудратини яна ҳам мустаҳкамлаш учун янгидан-янги меҳнат зафарларига эришамиз.

Совет Иттифоқи чех халқининг ҳамиша садоқатли дўсти бўлиб келди ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

М. ХОЛДОРБЕКОВ.

КАТТА ЙЎЛДА

■ Ҳосилнинг ҳаммасини машинада терамиз

■ «Оқ олтин»имизни бирonta ҳам ёрдамчисиз вақтида териб оламиз

Ҳозирги вақтда деҳқончилигимиз, хусусан пахтачилигимиз шу қадар илгарилаб кетдики, уни илгаригисига, ҳатто бундан бир неча йил олдинги ҳолатига тенглаштириб бўлмайди. Гап деҳқончилик маданияти юксалаётганлиги, ҳосилдорлик ошиб бораётганлиги ҳақида бораётир. Умуман қишлоқ хўжалигида, хусусан пахтачиликда деҳқончилик маданиятининг юксалиши комплекс механизациялаш билан чамбарчас боғлиқдир.

Эндиликда пахтакор хўжаликларда жуда кўп миқдорда техника—қудратли ҳайдов ва чопиқ тракторлари, терим агрегатлари ва бошқа хил механизмлар мавжуд. Пахтакорлар улардан уддабуронлик билан фойдаланиб, қўл меҳнатига тобора кўпроқ барҳам беряптилар, дала ишларини амалга ошириш муддатини кескин қисқартиряптилар, сифатини аъло қиляптилар. Демак, колхоз ва совхозларда бой техникани яхши бошқара оладиган, унинг кучидан тўла фойдалана оладиган механизатор ҳамда мутахассис кадрларнинг жуда катта армияси етиштирилди.

Биз техника, ўғит, ер ва сувдан яхшироқ фойдаланиш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш йўлида қилаётган ҳаракатимиз янада самаралироқ бўлишини таъминловчи муҳим омиллардан бири бўлган меҳнатни ташкил қилишнинг янги, прогрессив формаларини тинмай излаяпмиз ва дадил жорий этяпмиз.

Энг муҳими шундаки, ана шу янги усуллар пахтачиликни комплекс механизациялаш, айниқса энг кўп меҳнат талаб қиладиган ҳосил йиғим-теримини кенг машиналаштириш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва унинг таннархини арзонлаштиришда жуда катта роль ўйнамоқдалар.

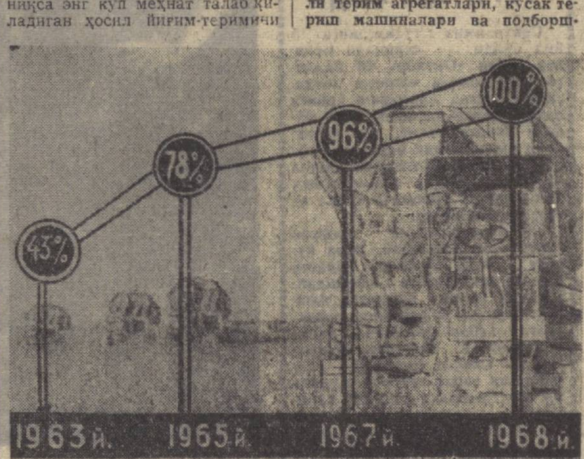

Машина теримининг ўсиши

Колхозимизда пахтачиликни комплекс механизациялаш ва айниқса ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш миқёслари қандай кенгайиб бораётганлигини қуйидаги мисолдан яққол кўриш мумкин. Агар **1963 йили ялпи ҳосилнинг 43 процентни «зангори кема»лар билан териб олинган бўлса, бу миқдор 1965 йили 78 процентга, бултур эса 96 процентга етди. Яна шуни айтиш керакки, ўтган йили ва бу йил барча майдонга туксизлантирилган чигит ҳар бир уяга белгиланган миқдорда уруғ ташлаб кетадиган сеялкалар билан экилганлиги ғўзани яганалашга қўл меҳнати сарфламаслик имконини берди.**

Мен шу ўринда бир муҳим масалани эслатиб ўтмоқчиман. Пахтачиликни комплекс механизациялаш, ҳосил йиғим-теримини кенг машиналаштириш, ҳосилдорликни ва ялпи ҳосилни ошириш учун далада мўл ҳосил етиштириш, ҳар бир туп ғўзанинг серҳосил ва машинабоп бўлиб ўсишига эришиш зарур. Кейинги йилларда колхозимизда пахтанинг ҳосилдорлиги тобора кўтарилиб келяпти. **Бултур 1200 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртa ҳисобда 29,2 центнердан ҳосил олдик. Бу йил эса ҳар гектар ернинг ҳосилдорлигини камида 30 центнерга етказишни мўлжаллаяпмиз. Далада шунга яраша ҳосил тўпланди.**

Пахтакорларимиз ва механизаторларимиз етиштирилган пахтанинг ҳаммасини шпинделли терим агрегатлари, кўсак териш машиналари ва подборщиклар билан йиғиб олишни ўз олдиларига асосий вазифа қилиб қўйдилар. Улар етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини биронта ҳам ёрдамчисиз, ҳатто колхоз қишлоғидаги мактаб ўқувчиларини ҳам қатнаштирмаган ҳолда фақат колхознинг ўз кучи билан йиғиштириб олишга қарор қилдилар.

Энди хўжалигимизнинг пахтачиликни комплекс механизациялаш ва айниқса ҳосил йиғим-теримини кенг машиналаштириш соҳасидаги тажрибасига қисқача тўхтамоқчиман. Шуни айтиш керакки, етиштирилган барча ҳосилни машиналарда териб олиш фақат бизнинг хўжалигимиздагина эмас, балки республикамиздаги кўпчилик колхоз ва совхозларда тўла уддасидан чиқиш мумкин бўлган ишдир. Бунинг учун машина теримини ташкил қилиш қоидаларига тўла ва аниқ амал қилиш зарур.

Агар дефолиация ўз вақтида ва сифатли ўтказилмаса терим агрегатлари унумли ишлай олмаслиги ва машинада терилган пахтанинг сифати кўнгилдагидек бўлмаслиги ҳаммага маълум. Шу туфайли биз ғўза баргини юмшоқ дефолиантлардан фойдаланган ҳолда имкони борича эртароқ тўктиришга ҳаракат қиламиз. Бултур бу ишни августнинг охирида бошлаб, 10 сентябрда тугаллаган эдик. Бу йил эса ғўзанинг баргини тўктиришга сентябрь ойининг бошида киришамиз ва уни 10 сентябргача тамомлаймиз. Бу тадбир 15 сентябргача ғўза тупларидаги кўсакларнинг камида 60 проценти тўла очилишини таъминлайди ва машина теримини оммавий равишда бошлаб юбориш имконини беради.

Колхозимизда бу йил 50 та шпинделли терим агрегати ишлайди. Улар билан 1200 гектар майдондаги ҳосилни узоғи билан 30 кун ичида тўла териб олмоқчимиз. Биз ҳар бир терим агрегатидан унумли фойдаланиш ва айниқса машинада терилган пахтанинг сифати яхши бўлишига эришиш учун барча чораларни кўрамиз.

Биз учун терим агрегатларини группаларга тўплаб ишлатиш мақбул эмас. Биринчидан, ҳар бир звено бошлиғининг ўзи звенода етиштирилган ҳосилни машинада теради. Колхозда 31 та звено бор. Агрегатларимиз сони эса 50 та. Пахта майдони нисбатан кичикроқ бўлган звеноларга биттадан, йирикроқ звеноларга эса иккитадан агрегат бириктиб қўйилади. Звено бошлиғи унинг кучидан тўла фойдаланишга, ўз пахтасини ўзи тезроқ териб олишга ҳаракат қилади. Шундай бўлгач, бир звено ёки бир пайкалда уч-тўртта ёки бешта агрегатни тўплаб ишлатиш имконияти бўлмайди. Иккинчидан, машиналарни группа ҳолида ишлатиш теримнинг дастлабки кунларидагина сводкадаги процент кўрсаткичини оширишга ёрдам беради. Бироқ бу усулда терилган пахтанинг сифати юқори бўлади деб умид қилиш мумкин эмас. Бунинг устига, ҳосилнинг бир қисми ерга тўкилади ва сўнг уни қўлда териб олиш учун кўп миқдорда қўл кучи сарфлашга тўғри келади.

Мен чигитни ким экkan, ғўзани ким парвариш қилган бўлса ҳосилни ҳам унинг териши ва бундан манфаатдорлигига тааллуқли бир мисол келтирмоқчиман. Абдурасул Қосимов ва Умурзоқ Бухорбоев деган звено бошлиқларимиз бор. Улар уста механик-ҳайдовчилар. Бултур Абдурасул ҳам, Умурзоқ ҳам ҳосилни машина билан икки марта териш билан чегараланишди, чунки далада ҳеч нарса қолмади. Пахта ерга тўкилмади ва уни қўл билан териб олишнинг ҳожати бўлмади. Бунинг устига, улар терган пахтанинг деярли 90 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

Ана шу икки илғор механизаторнинг тажрибаси СССР Министрлар Советининг шпинделли терим агрегатлари билан терилган биринчи сортли пахтанинг миқдорини кўпайтирганлик учун қўшимча ҳақ тўлаш ҳақидаги қарори муносабати билан жуда катта иқтисодий аҳамиятга эгадир. Бултур колхозимиз шпинделли машиналарда териб топширган пахтанинг 76 проценти тайёрлов пункти томонидан биринчи сортга қабул қилинди. Агар бу йил ҳам машинада терилган пахтанинг ҳеч бўлмаганда бултургича қисмини биринчи сортга ўтказа олсак колхоз 60 минг сўмдан зиёд қўшимча ҳақ олади. Ваҳолонки, биз бу кўрсаткични анча ошириш мақсадидамиз.

Хўжалик раҳбарлари ҳам, механизаторлар ҳам бу йилги машина теримидан кўпроқ иқтисодий фойда кўриш, бунинг учун биринчи сортли пахтанинг миқдорини кўпайтириш, кўпроқ қўшимча ҳақ олиш ва шу йўл билан ҳам колхознинг даромадини ошириш, ҳам пахтакорларнинг моддий манфаатдорлигини кучайтириш учун ҳаракат қиладилар.

Колхозимизда машина теримига ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди. Одамларимиз ҳам, техника ва транспорт воситаларимиз ҳам шай бўлиб турибди. Пахта майдонларида пайдо бўлган якка-дукка бегона ўтлар юлиб олиняпти.

Бизда машина теримини тўғри ташкил этиш, етиштирилган ҳосилни нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиш, маҳсулотнинг сифатини ошириш, давлат плани ва олинган мажбуриятни эрта муддатларда тўла-тўкис бажариш учун етарли тажриба бор. Ана шу тажрибадан фойдаланиб, барча ҳосилни нуқул машиналарда ва ўз кучимиз билан териб олиш ҳақида берган ваъдамизнинг устидан албатта чиқамиз.

К. МАМЕДОВ,
Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг раиси.

Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг механизаторлари бу йил барча пахта ҳосил[illegible] машиналарда териб олишга аҳд қилдилар. Суратда: колхознинг илғор механизаторлари: (чапдан) Ҳ[illegible] КУЧИЕВ, Қуролбой УМАРОВ, Мухтад МАКАРИДЗЕ, Мирза СУЛАЙМОНОВ, Нурхон ҲОЙНАЗАРОВ, Абдусам[illegible]ЖАМОВ ва Ғани СОДИҚОВ.

Н. Глауберзон фо[illegible]

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. «Узбекуголь» кўмирчилари ўз байрамлари «Шахтёрлар куни»ни меҳнатда юксак кўрсаткичлар билан кутиб олдилар. Суратда: меҳнат вахтасида туриб ишлаётган шахтёр **Иномали Мирзалиев.** **Қ. Розиқов** фотоси. (ЎзТАГ).

Бугун — шахтёрлар куни

ОЧИЛ ДАСТУРХОН

● ҲАР УН ТУРТ КУНДА БИР ЙИЛДАГИГА ТЕНГ МАҲСУЛОТ. ● БИР НЕЧА КОРХОНАНИ «БОҚАДИГАН» ҚЎШИМЧА КЎМИР. ● СУРЪАТДА ЕТКИЧ БЕРМАСЛАР. ● ПЛАНГА ҚЎШИМЧА ФОЙДАНИНГ ЎЗИ 4380 МИНГ СЎМ. ● ТЕХНИКАВИЙ ЖУМБОҚЛАРНИ ЖАДАЛ ЕЧАЁТГАНЛАР.

Кўпни кўрган халқимиз қадимдан очил дастурхон ҳақидаги эртакни тилдан-тилга кўчириб келади. Мана, ярим асрдирки, эртаклар ҳам ҳақиқатга айланмоқда. Очил дастурхон ҳақидаги эртакнинг ҳақиқатга айланиши зукко геологларимизнинг билимдонлиги ва билағонлиги, фан-техникамизнинг аниқ ишлаши шарофати. Орзу қилинган тилаклар рўёбга чиқаётган бизнинг замонамизда ўлкамиз ер ости бойликлари беқиёс эканлигини дангал таъкидлаш мумкин.

Нақл қилишларича, сирли дастурхонга мурожаат этиб, «Очил дастурхон!» дейилса, унда анвойи ноз-неъматларнинг барчаси муҳайё бўлармиш. Бу ҳақда ҳар бир киши ёшлигида кўп эртак эшитган. Лекин эндиликда республикамиз ерининг устида ҳам, остида ҳам олтин битаётганлиги, ер ости бойликларини инсонга хизмат қилдиришда геологлар билан бир сафда туриб шахтёрлар ҳам мардона меҳнат қилаётганликлари ҳеч кимга сир эмас. Республикамиз ерининг ўзи очил дастурхон бўлиб қолди. Устида пахта, луб, қоракўл, пилла каби олтинга тенг маҳсулотлар етиштирилмоқда. Азимкор техникани жиловлаб олган баҳодирларимиз олтин, газ, нефть, турли хил металл маъданлари ҳамда бошқа хил қазилма бойликларни шиддат билан қазиб чиқармоқдалар.

Ўзбекистон экономикасининг ранг-баранг тасвирини очил дастурхонга ўхшатгим келади. Экономикамизнинг довругини oшираётган турли бойликларимиз орасида «қора олтин» деб виқор билан тилга олинаётган кўмир ҳам бор. Кўмир республикамиз ер ости бойликларининг бир қисми, холос. Лекин у корхоналаримизни ҳаракатга келтиришда, овқатимизни пиширишда, уй-жойларимизни иситишда инсонга катта хизмат кўрсатмоқда. Мана шу бойлигимизни жадал қазиб олишда ишчилар синфининг илғор отрядларидан бири бўлмиш шахтёрлар ҳам зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

Бугун мамлакатимиз шахтёрлари ўз байрамларини йигирма биринчи бор нишонлаётирлар. Байрам арафасида мутахассисларнинг ҳисоб-китоблари билан танишиб чиқишга тўғри келди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида ҳар қандай қийинчиликларга қарамай, Донбасс шахталари тикланди, Қарағанда ҳамда Кузбасс кўмир конлари ўзлаштирилди. Шахтёрлар ана шу йиллар мобайнида бой тажриба тўпладилар. Ҳозир эса кўмир қазиб чиқариш суръатлари жадаллашяпти. Кейинги ўн йилда мамлакатимизда кўмир қазиб чиқариш 134 миллион тонна кўпайди. Шахта ва разрезларда ҳар куни 2 миллион тонна «қора олтин» кавлаб олиняпти.

Механизация ва автоматлар шахтёр меҳнатини енгиллаштирмоқда. Қарийб 100 шахта ва 22 саралаш фабрикаси комплекс равишда механизациялашган ва автоматлашган. Беш йилликнинг охирига бориб 196 кўмирчилик корхонаси комплекс равишда механизациялаштирилади. Баҳодир беш йиллигимиз кўмир қазиб чиқаришда яна ҳам юксалиш даври бўлади. 1970 йилга бориб кўмир қазиб чиқариш 665-675 миллион тоннани ташкил этади. Бу, ҳар йили «қора олтин» қазиб олиш 20 миллион тоннадан ортиб боради демакдир.

Ўзбекистон шахтёрлари ҳам мардона меҳнат қилмоқдалар. Улар байрамолди социалистик мусобақасида қувончли натижаларга эришдилар. Олинган мажбуриятлар шараф билан бажарилди. Оҳангарон ва Шарғун шахтёрлари «қора олтин» қазиб чиқариш суръатларини анча тезлаштирдилар. «Ўзбекуголь» комбинатига қарашли анчагина коллективлар 8 ойлик планни муддатидан илгари адо этганликлари ҳақида кетма-кет хушхабарлар йўллаб турипшибди. Республикамиз шахтёрлари эса йил бошидан буён планга қўшимча 50 минг тоннадан ортиқ кўмир қазиб чиқардилар. Планга қўшимча жўнатилган шунча кўмирни тасаввур қилмоқ учун у бирданига энг йирик корхоналардан бир нечасини ойлар давомида «боқишга» етгулик эканлигини таъкидласа бўлади.

Оҳангаронда кўмир қазиб чиқариш юзасидан олинган мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишини таъминлашга муносиб ҳисса қўшаётган азаматлар сафи кенгайиб бормоқда. Улар саноқсиз. «Ўзбекуголь» комбинатининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Андрей Дмитриевич Лебедков Оҳангарон шахтёрлари мусобақасининг суръатда еткич бермас пешқадамлари ҳақида ғурур билан сўзлади.

Ўртоқ Ефременко бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрлашга эришмоқда. Машҳур экскаваторчи Хўжа Алиқуловнинг довруғи эса узоқ-узоқларга кетган. Ўртоқ Ҳожимуродов бошлиқ бригада коллективи 9- шахтадаги забойларни тозалашда алоҳида маҳорат кўрсатиб ишламоқда. Коннинг ана шу коллективлари 8 ойлик планни муддатидан илгари бажариб қўйдилар ва байрамга муносиб туҳфалар тайёрладилар.

Ҳакимов, Макачёв, Умрзоқовларнинг номини Оҳангарон кончилари ҳамиша эъзозлаб тилга оладилар. Улар ўз меҳнатлари билан иззат-икром орттиришган. Ана шу экскаватор машинистлари «қора олтин» қазиб чиқаришни жадаллаштиришда прогрессив усулларга ҳамда илғор технологияга амал қилаётирлар. Ўз тажрибаларини ва илғор иш усулларини ёшлар билан бажонидил баҳам кўрадилар. Уларнинг шогирдлари кўпайиб бормоқда. Қазиб чиқарилган кўмирни ташишда электровоз машинистларидан Алиев, Лавренко ўртоқлар ибрат бўлаётирлар. Тозалаш забойининг ишчилари Бойманов, Алимов, проходкачи Жабборов, Савин ўртоқлар ҳам меҳнатда қаҳрамонлик кўрсатмоқдалар. Мана шу азаматлар шахтёрлар кунини 8,5 ойлик планни бажариш билан кутиб олдилар.

Ҳар бир кончи, инженер-техник ходим ва хизматчи ўз корхонасининг шон-шуҳрати учун бирдай курашади. Ишлаб чиқариш-техника кўрсаткичларининг юксалиб бораётганлиги шунинг ифодаси. Байрамолди социалистик мусобақасининг техника-иқтисодий кўрсаткичларига диққат билан назар ташласангиз, жуда ажойиб рақамларга дуч келасиз. Бу рақамлар қалбингизни тўлқинлантиради, хурсанд этади, ишчилар меҳнатини ўзича мадҳ этади. Кейинги олти ойда 80 тоннадан кўпроқ металл жамғариб қолинди. 150 тоннадан ортиқроқ портлатиш материаллари тежалди. Иқтисод қилинган электр энергиянинг ўзи 3 миллион киловатт-соатдан ортиқ. Шу материаллар тежамкор, хўжалик ишини яхши биладиган кишилар туфайли корхона учун қўшимча бойлик бўлиб қолди.

Шу каби тадбирларнинг якуни туфайли 7 ой мобайнида комбинат коллективи 4380 минг сўм планга қўшимча фойда олишга эришди. Бир вақтлар зиён кўриб ишлаган корхона эндиликда кўплаб фойда олмоқда. Фойда бўлганда қандоқки, планга қўшимча фойда ҳам олинмоқда. Бу шахтёрлар коллективининг ҳамжиҳатлиги ва хўжаликни бошқаришни такомиллаштиришда бой тажриба тўплаганликларининг рамзи деб баҳолашга гувоҳлик берадиган факт.

Ижодкор кишилар ўзларига топширилган вазифани адо этиш билангина чекланиб қолишни эп кўрмайдилар. Улар ҳамиша иш жараёнларини такомиллаштириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнатни енгиллаштириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ғамида бўладилар. Шахтёрлар даврасида ҳам ижодкорликни эъзозлаётган, унга меҳр қўйган техника тараққиётининг байроқдорлари жуда кўп. Улар кўмир қазиб чиқаришни кўпайтиришга ёрдам берадиган муҳим техникавий жумбоқларни ҳал этишда кончилар коллективига яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар.

Кейинги олти ойнинг ўзида 244 рационализаторлик таклифи тўпланди. Шу таклифларнинг ҳамма техника-иқтисодий жиҳатлари обдон элак-элак қилиб кўрилди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, уларнинг кўпчилиги — 73 проценти ҳозирнинг ўзидаёқ ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу таклифлар корхонанинг қарийб 200 минг сўмини тежайди. Мана шу миқдордаги маблағ кончиларнинг бутун йил давомида олган мажбуриятларидагига қараганда 25 процент ортиқдир. Демак, ижодкор шахтёрлар техникани тараққий эттиришда ҳам намуна кўрсатмоқдалар.

Ҳадсиз-ҳисобсиз ер ости бойликларимиз рўйхатида ўзимиз ардоқлайдиган тошкўмиримиз ҳам борлиги билан ҳам фахрланамиз. «Қора олтин» қазиб чиқаришни кўпайтиришда енг шимариб ишлаётган шарафли касб эгалари — шахтёрлар шаънига куй куйлаймиз, қўшиқ айтамиз. Уларнинг меҳнатини ҳар қанча мадҳ этсак арзийди.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ТОҒЧИЁН БОЙЛИГИ

Сурхон воҳасида бир кўркам жой бор. Уни Тоғчиён деб атайдилар. Тоғчиённинг довруғи бу ерда кўмир кони борлиги аниқланганидан кейин жуда кенг тарқалди. Ана шу кон эндиликда республикамиз кўмир саноатининг йирик корхоналаридан бирига айланган.

Бу ерда 26 миллат вакиллари бир оиланинг фарзандларидек аҳил меҳнат қилишмоқда. Шахтёрлар шаҳарчаси кундан-кунга гўзаллашмоқда. Кончилар уйларини янгилаб олишмоқда. Улар учун маданий-маиший хизмат кўрсатадиган корхоналар кўпаймоқда.

Кончиларнинг турмуши яхшиланиб борган сари уларнинг меҳнат самаралари ҳам салмоқли бўляпти. Буни конимиз меҳнаткашлари ўз байрамларига тайёрлаган совғалари мисолида ҳам тасаввур қилиш мумкин. Шу йил бошидан буён 2 миллион 268 сўм ўрнига 2 миллион 303 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ҳар бир ишчининг ўртача иш ҳақи ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 6 процент ортди.

Корхонамизда резервларни ишга солиш йўли билан кўмир қазиб чиқариш ва жўнатиш тезлашмоқда. Яқин-яқин вақтларгача кукун ҳолидаги кўмирлар чиқит саналарди. Бундан ҳам фойдаланиш йўли топилди. Махсус установкалар ўрнатилди. Кўмир кукунлари бункерларда қориштирилади. Прессловчи установкаларда юқори босим берилади. Шу йўл билан кукун ҳолидаги кўмир ёнғоқ шаклида прессланади. Брикет фабрикасида тайёрланаётган шундай кўмир туфайли корхонада ҳам исрофгарчиликнинг олди олинди, ҳам кўмир тайёрлаш ҳажми кўпайди. Кейинги етти ярим ойда брикетлаш фабрикаси топшириқни икки ярим процент ортиғи билан адо этишга эришди.

Бизнинг бригадамиз коллективи ҳам Шарғун кони меҳнат аҳлининг зафарларига муносиб ҳисса қўшиш учун курашмоқда. 8 ойлик планни бажариб қўйдик. Виктор Ульянов, Андрей Пухов, Василий Кондратьев каби ишчилар проходкачиликда бой тажриба тўплашган. А. Аблаев, Р. Рашидов, В. Васильев ўртоқларнинг меҳнат ғайрати барчага манзур бўлмоқда. Бригадамиз байрам олди мусобақасида фаол қатнашиб, йил бошидан буён планга қўшимча 2,4 процент миқдорида кўмир қазиб чиқарди.

П. ХУРСАНДОВ,
Шарғун кўмир конининг бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

ЮКСАК МУКОФОТ

Ўрта Осиё — Марказ газ қувурини қуриш топшириқларини бажаришда юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришилганлиги ва бу топшириқ муваффақиятли бажарилганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1968 йил 23 август Фармони билан СССР Газ саноати министрлиги ва бошқа ташкилотлар ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан катта бир группасини СССР орденлари ва медаллари билан мукофотлади.

Шу жумладан Ўзбекистон ССРдан қуйидагилар мукофотланди.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Аптекаев** Фагиль Муллагалиевич — «Нефтепроводмонтаж» тресты 9-ихтисослаштирилган бошқармаси автокранининг машинисти.
2. **Зленко** Михаил Яковлевич — «Бухарагазпромстрой» тресты 2-қурилиш бошқармасининг катта прорабы.
3. **Кондратьев** Виктор Иванович — «Бухарагазпромстрой» тресты 3-автотранспорт конторасининг шофери.
4. **Ражабов** Мажид — «Бухарагазпромстрой» тресты 7-қурилиш бошқармаси тозалаш машинасининг машинисти.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Аллаёрова** Зайтуна Салоховна— «Бухарагазпромстрой» тресты 2-қурилиш бошқармаси бетон қориш машинасининг моторчиси.
2. **Афанасьев** Александр Петрович — «Средазнефтегазстрой» тресты тозалаш машинасининг машинисти.
3. **Бердиев** Тагиркул — «Бухарагазпромстрой» тресты 3-автотранспорт конторасининг шофери.
4. **Григорян** Аркадий Вартанович — «Средазспецкомплектгаз» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.
5. **Данилов** Василий Дмитриевич— «Нефтепроводмонтаж» тресты 9-ихтисослаштирилган бошқармасининг электр пайвандчиси.
6. **Жаксимуратов** Ўрозгали — «Бухарагазпромстрой» тресты 2-қурилиш бошқармасининг дурадгори.
7. **Добренко** Игорь Антонович — Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси учиш отрядининг командири.
8. **Кондрачук** Валерий Максимович — «Бухарагазпромстрой» тресты 7-қурилиш бошқармасининг бош инженери.
9. **Кошелев** Виктор Дмитриевич— «Нефтепроводмонтаж» тресты 9-ихтисослаштирилган бошқармаси слесарь-монтажчиларининг бригадири.
10. **Курамбоев** Юсуф — «Средазнефтегазстрой» тресты 2-қурилиш бошқармаси монтажчиларининг бригадири.
11. **Лебедев** Фёдор Афанасьевич— «Союзгазпроводмеханизация» тресты ...ихтисослаштирилган бошқармаси экскаватор машинисти.
12. **Лисин** Леонид Фёдорович — «Нефтепроводмонтаж» тресты 2-ихтисослаштирилган бошқармаси автоколоннаси бошлиғи.
13. **Лямин** Валентин Иванович — «Средазнефтегазстрой» тресты механизациялаштирилган колоннасининг бригадири.
14. **Мўминов** Абдусалом — «Средазнефтегазстрой» трестининг изоляцнячиси.
15. **Пашина** Екатерина Денисовна— «Средазнефтегазстрой» тресты 4-қурилиш бошқармасининг катта инженери.
16. **Рамазонов** Аглам Абубакирович — «Нефтепроводмонтаж» тресты 2-ихтисослаштирилган бошқармасининг электр пайвандчиси.
17. **Сунцов** Анатолий Александрович — «Нефтепроводмонтаж» тресты 9-ихтисослаштирилган бошқармасининг бош инженери.
18. **Фёдорович** Иосиф Кириллович — «Средазнефтегазстрой» тресты қувур ётқизувчи кранининг машинисти.
19. **Филиппова** Христина Куприяновна — «Бухарагазпромстрой» тресты 7-қурилиш бошқармасининг сувоқчиси.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Бейлин** Леонид Ильич — «Союзгазпроводмеханизация» тресты 4-ихтисослаштирилган бошқармасининг катта прорабы.
2. **Дорогинин** Геннадий Павлович— «Средазнефтегазстрой» тресты медицина-санитария қисмининг бош врачи.
3. **Жданников** Евгений Ильич — «Средазнефтегазстрой» тресты автотранспорт конторасининг слесари.
4. **Касьянов** Виктор Андреевич — 8-ихтисослаштирилган монтаж тресты 9-бошқармасининг мастери.
5. **Мухамедшин** Наримон Губайдулович — 8-ихтисослаштирилган монтаж тресты 2-бошқармаси пармалаш кран машинасининг машинисти.
6. **Ратушкин** Владимир Игоревич— «Нефтепроводмонтаж» тресты 9-ихтисослаштирилган бошқармасининг мастери.
7. **Раҳимов** Рамонберди — «Средазнефтегазстрой» тресты ишларни механизациялаш бошқармасининг участка бошлиғи.
8. **Рябов** Евгений Иванович — Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси авиация звеносининг командири.
9. **Садриев** Мунир Ғалямович — «Средазнефтегазстрой» тресты автогудронаторининг машинисти.
10. **Счеревская** Евгения Григорьевна — «Средазнефтегазстрой» тресты бош лабораториясининг бошлиғи.
11. **Хлопюк** Анатолий Акимович — «Средазнефтегазстрой» тресты 4-қурилиш бошқармасининг бошлиғи.
12. **Цхай** Николай Донгунович — «Союзгазпромстрой» бирлашмаси Тахиатош ремонт механика заводининг директори.
13. **Шарафиддинов** Рихзат Мансурович — «Нефтепроводмонтаж» тресты 2-ихтисослаштирилган бошқармасининг шофери.
14. **Шорустамов** Эркин — «Средазнефтегазстрой» тресты автотранспорт конторасининг шофери.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Абдуллаев** Ҳамидулла — «Средазнефтегазстрой» тресты автотранспорт конторасининг шофери.
2. **Айманов** Каримбой — «Бухарагазпромстрой» тресты 2-қурилиш бошқармасининг сувоқчиси.
3. **Афлатонов** Фарил Солихович— «Ўрта Осиё магистрал газ қувурлари бошқармаси»нинг бўлим бошлиғи.
4. **Бугрий** Владимир Демьянович— «Союзпроводмеханизация» тресты 4-ихтисослаштирилган бошқармасининг портлатувчиси.
5. **Вильков** Юрий Михайлович — Граждан авиацияси Ўзбекистон бошқармаси авиация эскадрильясининг командири.
6. **Қозоқбоев** Аллон — «Бухарагазпромстрой» тресты 2-қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси.
7. **Манжасин** Алексей Алексеевич — «Нефтепроводмонтаж» тресты 2-ихтисослаштирилган бошқармаси трактор кранининг машинисти.
8. **Саъдуллаев** Айрулла — «Нефтепроводмонтаж» тресты 2-ихтисослаштирилган бошқармасининг шофери.
9. **Саденов** Қувондиқ — «Союзгазпромстрой» бирлашмаси Тахиатош ремонт механика заводи слесарларининг бригадири.
10. **Харзаманов** Евгений Алексеевич — «Бухарагазпромстрой» тресты 7-қурилиш бошқармасининг участка бошлиғи.
11. **Шаймуҳамедова** Қандия Гатебовна — «Средазнефтегазстрой» тресты ишчилар таъминоти бўлимининг ошпази.
12. **Юсупов** Аҳад Ямгутдинович — «Средазнефтегазстрой» тресты 4-қурилиш бошқармаси қувур ётқизувчи кранининг машинисти.
13. **Ёқубов** Эргаш — «Бухарагазпромстрой» тресты 7-қурилиш бошқармасининг ишчиси.

Чирчиқ электрохимия комбинати Ўрта Осиёда энг йирик корхона ҳисобланади. Комбинат коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқда. Коллектив қишлоқ хўжалиги учун минерал ўғит чиқаришни тобора кўпайтирмоқда. Суратда: бригадир В. Мурина ва цех бошлиғи П. Можара.

И. Глауберзон фотоси.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЧОРА КЎРИЛДИ

Совхозимиз тузилганига 5 йил бўлди, — дейилади Бекобод район «Октябрь 46 йиллиги» совхозидан олинган хатда. Лекин совхоз жонланиш ўрнига орқага қараб кетяпти. План бўйича экилган олма, тут кўчатлари қаровсизлик оқибатида қуриб қоляпти. Натижада пилла қурти боқишда қийналяпмиз. Фермамизда бирқанча чўчқа ва товуқ етишмайди.

Меҳнаткашлардан олинган ушбу хат текшириб, чора кўриш учун Тошкент область партия комитетига юборилди. Область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг редакцияга хабар қилишича, хатда келтирилган фактлар тасдиқланган. Совхоз фермасига келтирилган зарар ферма мудири Эм Владимирдан ундириб олиняпти.

Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти томонидан йўл қўйилган камчиликларни тугатиш юзасидан қатор тадбирлар белгиланди. Владимир Эм, Г. Г. Хам ва И. И. Кимлар совхоз ишини орқага судралишига сабаб бўлганлари учун ўз вазифаларидан бўшатилди.

Янги Тошкентни бутун мамлакат барпо этмоқда. Шаҳар марказида каттагина маҳалла вужудга келди. Бу маҳалладаги иморатларни қардош Украина бинокорлари тиклашди. Суратда: Украина кварталининг бугунги кўриниши.

А. Тўраев фотоси.

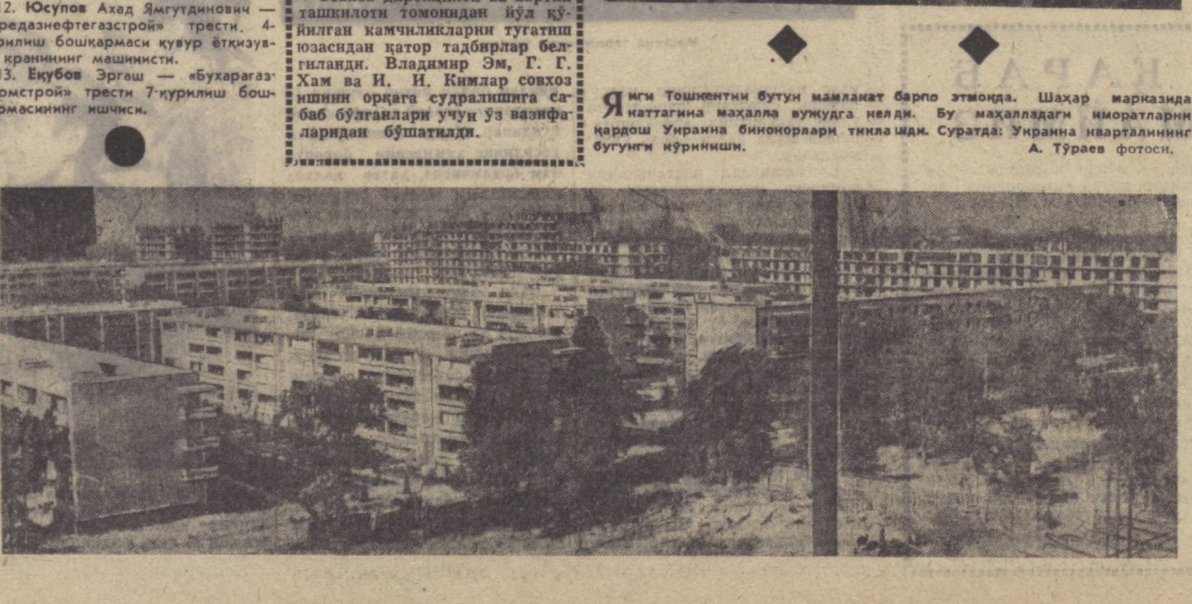

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

ТЎПЧИНИНГ ШУҲРАТ ОРДЕНЛАРИ

У орденларини тақиб суратга тушиб келди-ю, суратни кўриб ўзи ҳайрон қолди. Билмаган одам уни шуҳрат ордени кавалери дерди. Суратда кўксидаги шуҳрат орденларини бир-биридан ажратиб бўлмас эди. Аслида эса, Абдулҳамид ака шуҳрат ордени кавалери эмас, биринчи даражали шуҳрат орденини олишга улгурмаган эди. Лекин иккинчи даражали шуҳрат ордени бир эмас иккита эди. Шошилинчда у икки марта иккинчи даражали шуҳрат орденига тақдим этиб юборилган, кейин бу чалкашлик тузатилмай қолиб кетган эди.

...У тўпчи бўлиб жангга кириб, Днепрдан Элбага қадар озмунча душман мудофаа линияларини яксон этиб ўтишда иштирок этмади. Запорожьедаёқ у учинчи даражали шуҳрат ордени билан тақдирланди. Кейин Познань мудофаасини ёришдаги мардлиги учун иккинчи даражали шуҳрат ордени тақдим этилди. Бундан у бехабар эди, оғир ярадор бўлиб госпиталга тушиб қолган эди.

Тузалгандан кейин эса, бошқа қисм билан яна жангга кириб кетаверди. Одердан ўтиб, Берлинга кириб борди. Кейин Элбага қараб жанг қилиб кетди. Берлин остоналаридаги жасорати учун Жамоловга яна иккинчи даражали шуҳрат ордени тақдим этилди. Тўпчининг ўзи бундан Элбага етиб борганда, уруш тугаганда хабар топди.

Олдинги Познань учун берилган иккинчи даражали шуҳрат орденини эса, Фарғонага қайтиб келиб олди. Шу-шу тўпчи Абдуҳамид ака Жамолов иккита иккинчи даражали шуҳрат ордени эгаси бўлиб қолаверган эди.

Яқинда бу чалкашликка тузатиш киритилди. Собиқ тўпчининг бир ордени алмаштириб берилди. Абдулҳамид ака Жамолов СССР Олий Совети Президиумининг шу йил 7 июндаги фармони билан биринчи даражали шуҳрат ордени билан мукофотланди. У энди ҳақиқатда ҳам шуҳрат орденлари кавалери бўлиб қолди. Қаҳрамон Фарғона районидаги «Победа» колхозида йигирма йилдан буён пахтачилик звеноси бошлиғи бўлиб ишлаб келмоқда.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тошкентликлар янги қурилган, ҳар томонлама қулай уйларга кўчиб кирмоқдалар. Сиз суратда кўриб турган муҳташам уйлар Ленинград қурувчиларининг қўли билан барпо этилган.

И. Глауберзон фотоси.

ПАХТА ПУНКТЛАРИДА

АНДИЖОН. Ленин районидаги Қадим тайёрлов пункти бу йил мавсумда «Иттифоқ» ҳамда «Меҳнат» колхозларидан етти минг тоннадан ортиқ пахта ҳосили қабул қилади. Шу кунларда пункт қабулга шай қилиб қўйилди. Жумладан беш юз тоннадан пахта сиғадиган 13 та майдон, олтита 15-18 метрли узатгич, икки ховуз, 95 та брезент тайёрланди. Шунингдек, икки автотарози сифатли ремонтдан чиқарилди.

Пунктни мавсумга тайёрлашда ишчилардан Р. Аҳмедов, Э. Анбаров, С. Охунов, Н. Аҳмаджонов каби азаматлар фаоллик кўрсатдилар.

Т. АҲМАДАЛИЕВ.

* * *

Тошкент областидаги Дўрмон пахта қабул қилиш пункти коллективи районда биринчи бўлиб коммунистик меҳнат бригадаси номини олганлардан биридир. Улар, шу кунларда шарафли номга яраша меҳнат қилиб, пунктни янги ҳосилни қабул қилишга тайёрлаб қўйишди. Пунктга бу йил 600 тонна «оқ олтин» хирмони уюлади. Бу ўтган йилдагидан 100 тонна зиёддир. Кенгайтирилган майдонга ҳар куни 20-30 тонна ўрнига 40-50 тонна пахта қабул қилинади.

Ҳозир пунктдаги мавжуд узатиш механизмлари тўлиқ ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди.

С. РАҲИМОВ.

АГРЕГАТЛАР ШАЙ БЎЛСИН

БУХОРО ОБЛАСТИДА МАШИНА ТЕРИМИГА ТАЙЁРГАРЛИК СУСТ

«Совет Ўзбекистони» рейди

<> <>

Баҳорда об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги туфайли юз берган қийинчиликларни мардонавор меҳнатлари билан енгган Бухоро областининг пахтакорлари мўлжалдаги ҳосилни етиштирдилар. Деярли ҳамма хўжаликларда экин сувга қондирилди, озуқага тўйдирилди, ишлови ўрнига қўйилди. Натижада ғўза тупларидаги илк кўсаклар тўлишиб, тирсиллаб турибди. Шоналар гулга, гуллар кўсакка айланмоқда. Ҳар бир туп ғўзада мўл ҳосил тўпланяпти. Навоий районидаги «Нарпай», Ромитан районидаги «Октябрь 50 йиллиги», «Ромитан» совхозларининг миришкорлари, Ғиждувон районидаги «Гулистон», Энгельс номли, Қоракўл районидаги «Октябрь», «Ленин йўли», Свердлов районидаги Киров номли, Свердлов номли, Вобкент районидаги «Коммунизм», Охунбобоев номли колхозларининг деҳқонлари барча майдонлардаги экинни машина теримига мослаб парвариш қилмоқдалар.

Ҳозирги ҳар бир кун ўз қиммати, қадри жиҳатидан олтинга тенг. Бу даврда ишнинг кўзини билган деҳқон ер, сув ва ўғитдан оқилона фойдаланиб, мўлжалдагидан ҳам зиёд ҳосил тўплаб олади. Аксинча, ишни бўшаштирган, бепарволикка йўл қўйганлар нақд ҳосилни қўлдан бой бериб қўяди. Бинобарин, ғўза парваришини сира бўшаштирмаслик, балки кучайтириш ва айни вақтда йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўрмоқ лозим.

Областда бу йил 100 минг гектар майдондаги ғўза қатор оралари механизмлар ёрдамида икки томонлама ишланди. Иккинчи марта дорилашни ҳам ҳисобга олганда 160 минг гектар ерда ғўза баргини сунъий равишда тўктириш мўлжалланмоқда. Тайёрланадиган пахтанинг 120 минг тоннаси машиналарда терилади. Бу миқдор бултурғига қараганда қарийб 50 минг тонна кўпдир. Бунга эришиш учун нималар қилиняпти, терим агрегатларини мавсумга тайёрлаш қай аҳволда?

Қоракўл районидаги Ленин номли, «Ленинград», «Ленин йўли» колхозларининг механизаторлари ўз агрегатларини областда биринчи бўлиб мавсумга шайлаб қўйдилар. «Ўзсельхозтехника»нинг шу зонадаги Олот ремонт устахонаси коллективи 73 та «ХТ-1,2» маркали терим агрегати, 29 та кўсак териш ва кўрак чувиш машинаси ҳамда подборщикларнинг ремонтини муваффақиятли тугаллаб, колхозларга юборди. Навоий районидаги «Нарпай» совхозининг механизаторлари ғўза парваришини пахта йиғим-теримига тайёргарлик кўриш билан боғлаб олиб боришда бошқаларга ибрат бўлаётирлар. Хўжаликда умуман пахта йиғим-теримига, хусусан машина теримига тайёргарлик кўришга катта эътибор берилмоқда. Совхозда пландаги 10 минг тоннадан ортиқроқ «оқ олтин»нинг ҳаммаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилади. Шунинг учун ҳам бу ерда бешта механизациялашган отряд ташкил қилиниб, уларнинг ҳар бирига 23-25 тадан терим машинаси бириктириб қўйилган. Ромитан районидаги «Октябрь», К. Маркс номли, «Ўзбекистон», «Ленинизм» колхозларининг механизаторлари ҳам мавжуд терим машиналари ремонтини барвақт тугаллаб, ўз агрегатларини дала бошига чиқариб қўймоқдалар.

Лекин областдаги ҳамма колхоз, совхозларда ҳам машина теримига ана шундай пухта ҳозирлик кўриляпти, деб бўлмайди. Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари машина теримига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишларни пайсалга солмоқдалар. Бу йилги мавсумда умуман областда 1855 та, шу жумладан Вобкент райони хўжаликларида 228 та, Свердлов районида 155 та, Ғиждувон районида 300 дан ортиқ терим машинаси ишлатилиши керак. Аммо, мазкур районларда терим агрегатларини ремонт қилиш ва тайёрлаш жуда суст боряпти. Масалан, 20 августгача Вобкент районида ҳаммаси бўлиб 170 та, Свердлов районида 100 та ва Ғиждувон районида 260 та машина ремонтдан чиқарилган, холос. Область бўйича эса 400 дан ортиқ машина ҳали ремонт қилинмай турибди. Мавжуд кўсак териш ва кўрак чувиш машиналари, пахтани қоп-канорсиз ташийдиган прицепларнинг ремонти ҳам орқага суриляпти.

Хўш, машина теримига тайёргарликнинг бунчалик суст бораётганлигига сабаб нима? «Ўзсельхозтехника»нинг жойлардаги устахоналарида меҳнат кўнгилдагидек ташкил қилинмаган, ремонтчилар жуда секин ишлашяпти, уларнинг унумли ишлаши учун қулай шарт-шароитлар яратиб берилмаган.

Район партия, совет ташкилотлари талабчанликни бўшаштириб юборганлар. Айрим районларнинг раҳбарлари мақтаниш, турли баҳоналарни рўкач қилишдан нарига ўтмаяптилар. Масалан, Свердлов районининг раҳбарлари бултур пахта йиғим-терими мавсумида терим агрегатларининг етишмаганини рўкач қилиб, «келгуси йили боплаймиз» дейишган эди. Улар бу йил шу чоққача ана шу кайфиятда бўлишди. Агар шундай бўлмаганда, районда бу йил машина теримига ўз вақтида пухта тайёргарлик кўриларди, терим машиналари барвақт ремонт қилинарди. Ваҳоланки, Свердлов райони бу соҳада ҳаммадан орқада қоляпти, мавжуд агрегатларнинг ремонти негадир пайсалга солиняпти. Районда машина терими соҳасида бу йил жиддий ўзгариш ясаш учун унга пухта тайёргарлик кўриш ва машина теримини уюшқоқлик билан ўтказиш чораларини кўриш зарур.

Ромитан райони пахтакорлари яқинда машина терими юзасидан қўшимча мажбурият қабул қилишди. Улар 14 минг тонна ўрнига 16 минг тонна «оқ олтин»ни «зангори кема»лар бункеридан тўкишга аҳдупаймон қилишди. Бу хайрли иш ҳаммани хурсанд қилди. Район хўжаликларида ана шу юксак мажбуриятни бажаришга қандай ҳозирлик кўрилмоқда, деган савол туғилади. Афсуски, бу ерда машина теримига кўрилаётган тайёргарликнинг аҳволини қониқарли деб бўлмайди. Техника ремонтининг бориши кўнгилдагидек эмас.

— Рама, аккумулятор ва шпинделларнинг етишмаслиги ишимизнинг белига тепяпти, — дейди «Ўзсельхозтехника» район бирлашмасининг бош инженери О. Ёзилов, — Натижада техника ремонти орқага сурилмоқда.

Дарҳақиқат, райондаги Чилонғу, Пешку ремонт устахоналарида рама, аккумулятор ва шпиндель каби эҳтиёт қисмлар етишмаслиги сабабли ўнлаб терим агрегатларининг ремонтини тугаллаш имконияти бўлмаяпти. Худди шундай аҳволни Когон, Бухоро, Конимех районларида ҳам учратиш мумкин.

Биз «Ўзсельхозтехника» область бирлашмасининг техника ремонти бўлимида қизиқ бир воқеанинг шоҳиди бўлдик.

— Алло, Тошкент, эшитяпсизми?

Телефон трубкасидан аввал мулойим, кейин қўполроқ товуш эшитилди.

— Эшитяпман, нима дейсиз?

— Бизда 4000 га яқин шпиндель етишмайди. Бу ҳақда илгари ҳам хабар қилган эдик.

— Шпиндель етишмаса заводга телефон қилинг. Бу ер завод эмас, балки «Ўзсельхозтехника» республика бирлашмаси.

Орадан кўп ўтмай бўлимнинг бош инженери Г. В. Родкин «Ташсельмаш» заводига телефон қилди.

У ердан, етишмаса не чора, сабр қилинглар шпинделларни 15 кун кечроқ олсангиз осмон қулаб ерга тушармиди, деган мазмунда жавоб олди. Шу орада устма-уст телефон жиринглай бошлади. Энди бу ерга Ромитан, Вобкент, Когон, Конимех ва бошқа районлардан телефон қилишарди. Улар терим машиналарининг рама ва шпинделларини сўрашарди.

«Ўзсельхозтехника» область бирлашмасининг ходимлари бор имкониятлардан фойдаланиш учун ҳаракат қилишлари, техникани мавсумга шайлаш ҳақида янада кўпроқ жон куйдиришлари лозим. Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари эса агрегатлар равон юрадиган далаларни, ғўзаси калтабўйин, серҳосил бўлиб ўсган пайкалларни машина теримига танлашлари керак.

Бухоролик миришкорлар машина теримига тайёргарликни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхоз ва совхозларида пахта теримига ва уни тайёрлашга ҳозирлик кўриш тўғрисида»ги қарори асосида ташкил этишлари ҳамда шу тариқа зиммага олинган юксак мажбуриятнинг шараф билан бажарилишини таъминламоқлари даркор.

Ю. ШАРИПОВ,
А. ФОЗИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбирлари.
Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХУШХАБАРЧИ

«Хат — ярим дийдор» дейди халқимиз. Шу боисдан бўлса керак қисмимизнинг жангчилари почтальон Ҳаким Аҳмедовни ҳар доим хушчақчақлик билан, худди туғишганларини кўргандай қарши олишади. Буни яхши тушунган қуролдош дўстим Ҳ. Аҳмедов ўз вазифасини сидқидилдан бажармоқда. Ҳалол хизмати эвазига қўмондонлик томонидан бир неча марта тақдирланди.

Жанговар ва сиёсий тайёргарликда ҳам почтальон тенгқурларига ўрнак бўлмоқда.

У. Очилдиев.

«Н» қисм.

ОҚҚЎРҒОН АНЖИРИ

Бу йил оққўрғонлик миришкорлар мўл анжир ҳосили етиштирдилар. Уларнинг йил бўйи қилган меҳнатлари бекор кетмади. Ғарқ пишиб етилган турли нав анжирлардан дастлабки йиғиб олингани Тошкент, Фарғона, Қўқон ва бошқа шаҳар меҳнаткашларига жўнатилди. Мавсумда ҳаммаси бўлиб 300-400 тоннага етказиб ҳосил кўтариш мўлжалланмоқда. Фарғона консерва заводининг Оққўрғондаги тайёрлов пунктида 200-210 тоннадан ортиқ мураббо, қиём ва анжир қоқиси тайёрланади.

Ширинликда асалдан қолишмайдиган шифобахш анжирларни боғбонлардан З. Комилов, Б. Ғойипов ва И. Тоғайназаровлар ўзларига бириктирилган участкалардан 2-3 тоннага етказиб ҳосил йиғишга аҳд қилишган.

А. УМАРОВ.

Яхши анъаналаримиз

УШАЛГАН ОРЗУЛАР

Ишкомлар билан ёпилган ҳовлининг кенг саҳни. Бир неча қатор қилиб, чор атрофдан столлар қўйилган. Дастурхонда инсон қўли билан вужудга келтирилган ва табиат инъом этган нозу-неъматлар... Тўрдаги деворда Бухоро гилами яшнаб турибди. Унинг тагида оқ кийимга ўралиб келин-куёв ўтирибди. Гиламнинг лоларанг жимжимаси чароғон электр ёруғи билан бирлашиб, уларнинг усиз ҳам қизариб турган оқ юзларига жило беради. Меҳмонларнинг кўзлари уларда, ҳатто бу ойдин ва фараҳли кечанинг соҳиби ой ҳам уларга тикилган. Келин-куёвлар эса қувонч тўлган кўзларини яшириб пастга қарашади.

Икки севишганнинг тўй маросими очиқ деб эълон қилинади ва бунинг учун қадаҳ кўтариш таклиф этилади. «Совет Шампани»нинг сон-саноқсиз «салюти» юлдузли осмонга отилар, ажиб бир манзара ҳосил қиларди. Табрик учун сўз ушбу тўй маросими ўтаётган ва келин яшаётган 1- «Боёвут» совхозининг директори ўртоқ Т. Итуевга берилади.

— Азиз меҳмонлар, — дейди директор ҳаяжон билан. — Совхозимизда ўсиб, ўқиб, сўнг Тошкентдаги Низомий номли Педагогика институтига кирган, мана охирги курсда ўқиётган ва ўша ерда ўз бахтини топиб олган қизимиз Шарофатхон Норқўзиеванинг ота-онасига раҳматлар айтамиз. Шарофатхон бизнинг ишончимизни оқлаб, яқин келажакда муаллима бўлиб, ёш авлодни меҳр билан тарбиялайди, деб ишонамиз. Қутлуғ бўлсин, тўйларингиз ўғил-қизим!

Музика ва қарсаклар симфонияси янграйди. Тўлдирилган қадаҳлар «жаранги» эшитилади.

Шундан кейин бирин-кетин музика, ашула, рақс ва шеърхонлик бошланади. Табрик учун сўз олган ўртоқ Т. Аҳмедов бундай дейди:

— Мен, ўзимнинг касбдошим ва сафдошим бўлмиш куёв Рамиз Қораевни ва келинимизни Тошкент Давлат университетининг коллективи номидан табриклайман. Рамиз ўтган йили университетнинг физика факультетини аъло баҳоларда тамомлади ва шу ерда ишлаш учун олиб қолинди. Ҳозир у, илмий иш билан шуғулланмоқда. Рамиз вафоли ёр бўлиш билан бирга, содиқ ва меҳрибон дўст ҳамдир. Биз у билан фахрланамиз.

Юрак сўзлари, табриклар кўп бўлди шу куни. Тошкент педагогика институти коллективи номидан Раъно Ғафурова, С. М. Қаюмов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика институтининг ходими Қурбон Расулов ва келин-куёвнинг бошқа ёр-биродарлари, қариндошлари чин юракдан уларни янги ҳаёт, янги бахт билан табрикладилар. Тўй-томоша, ўйин-кулги, табрик онлари узоқ давом этди.

Ҳа, янгича, комсомолчасига ўтказилган тўй-ҳашам, икки ошиқ-машуқнинг бошини қовуштирди. Икки кўнгил бир бўлиб, шу ерда қанот ёзди. Парвозингиз қутлуғ бўлсин, ёшлар!

М. МАМЕДОВ,
Сирдарё области.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

АБАДИЙ БАРҲАЁТ

Бойсун район марказининг Кўктепа майдонида икки қаватли, 700 ўқувчига мўлжалланган янги ўрта мактаб биноси яқинда битказилиб, фойдаланишга топширилди.

Кўркамлиги, барча қулайликларга эгалиги жиҳатидан намуна ҳисобланган бу мактабга Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг атоқли раҳбарларидан бири Абдулла Набиев номи қўйилди.

Унга Абдулла Набиев номи берилишининг боиси бор. Босмачилар қўлида фожиали ҳалок бўлган Абдулла Набиевнинг жасади дастлаб мана шу мактаб биноси қурилган майдонга кўмилган. Ҳозир унинг қабрига бетон ётқизилиб, панжара билан ўралган. Бу ёдгорликни район мактабларининг ўқувчилари, комсомол-ёшлар зиёрат қилиб, гулчамбарлар қўядилар. Ўтган йили Қўқон шаҳар комсомоллари, қаҳрамоннинг укаси, бирга ишлаган сафдошлари келиб ҳамшаҳарлари қабрига мармар тош ўрнатдилар.

...1925 йилда Сурхондарё областининг маркази ҳозирги Шеробод районида бўлиб, Бойсун уезди шу областга қараган. Ўша йилнинг кузида Абдулла Набиев комсомол ташкилотлари ишини йўлга қўйиш, босмачилик ҳаракатини тугатишга комсомолларни сафарбар қилиш мақсадида Шерободга келади. Отга миниб Бойсун уездига йўл олади. Бойсун яқинидаги Бешариқ қишлоғининг Қамишлов деган ерида изғиб юрган Салом калта бошлиқ босмачилар шайкаси қўққисдан ҳужум қилиб, Абдуллани ваҳшийларча ўлдиради. Бундан хабар топган Бойсун уезд революцион комитети ва комсомоллари ўттиз километр узоқликдаги Қамишлов қишлоғидан Абдулла Набиев жасадини район марказига келтириб, шу Кўктепа майдонига кўмадилар. Катта митинг ўтказилиб, қотиллардан ўч олишга қасамёд қилган халқ Салом калтага қарши ҳужумга отланади. Орадан кўп вақт ўтмай, Бойсун комсомоллари Боботоғда Салом калтани қўлга тушириб, тегишли жазосини беришади. Бир ҳафтадан кейин, Қўқон шаҳар комсомоллари келиб, Кўктепадаги қабрдан Абдулла Набиев жасадини олиб кетадилар. Район аҳолиси абадий барҳаёт, оташқалб комсомол қабрини обод қилиб, атрофини гулзорга айлантирмоқда.

Ленин комсомолининг 50 йиллиги юбилейига тайёргарликни кучайтираётган Бойсун район ёшлари Абдулла Набиев ҳайкалини ўрнатишга бел боғладилар.

Н. МУРОДОВ.

А. Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан

НАВОИЙ АРАБШУНОС

Алишер Навоий сиймоси, бошқа халқлар қатори қадимдан бери Шарқда илму фан бешигини тебратиб келаётган араб халқига ҳам манзурдир. Чунки, буюк ўзбек шоири, олим, моҳир тадқиқотчи Алишер Навоий мазкур халқ тилини чуқур билиб, шу тилда ҳам ижод қилиб келган. Ҳозирги давримизгача Алишер Навоийнинг ўзбек, форс тилларидан ташқари араб тилида ҳам ижод қилгани ҳақида кам бўлса ҳам маълумотлар бор.

1927 йилда марҳум Ҳусайн Козим Қадрий буюк шоирнинг ижодий мевалари араб тили тараққиёти хазинасига ҳам катта ҳисса қўшганини «Турк луғати» асарида «Сабъату абҳур» (Етти денгиз) номли арабча луғат Алишер Навоийга қарашли деб баён қилган.

Бундан ўттиз йилча вақт ўтганидан сўнг эса, Огоҳ Сиррий Лаванд мазкур тадқиқот ишларидан бехабар ҳолда иш олиб боради. Натижада 1956 йилда «Навоийнинг арабча луғати» деб аталувчи арабча луғатнинг битта қўлёзмасини Аёсўфия кутубхонасидан топганини ва кейинчалик бу асарнинг тўртта нусхаси Сулаймония кутубхонасида ва яна бир нусхаси Нурулусмония кутубхонасида ҳам борлиги маълум бўлганини ёзади. Лаванд бу мақоласида мазкур қўлёзмаларнинг тавсифини бериб, Аёсўфия нусхасининг 4-бет фотонусхасини ҳам илова қилган. Бу 4-бет фотонусха 1967 йилда Кобулда босилиб чиққан «Мир Алишер Навоий — Фоний» номли китобда ҳам илова қилинган.

«Сабъату абҳур»нинг Аёсўфия нусхаси XVII асрда Анатолия мадрасаларида мударрислик қилган машҳур олим ал-Маниний томонидан кўчирилибди. Лаванд ал-Маниниййнинг сўз бошисидан мазкур асарнинг Навоийники эканлигини исботловчи «Мир Алишер Навоийнинг «Сабъату абҳур» китоби муаллифнинг ўзининг қўлёзмасидан оққа кўчирилди» деган маънодаги сўзлар ёзилган парчани келтиради.

Лаванд ўзининг 1967 йилда босилган «Навоийнинг асари» деган мақоласида Навоийнинг маълум асарларини санаб ўтиш билан бирга Навоийга нисбат берилган асарлар устида ҳам тўхтаб ўтади. Бу ўринда Лаванд юқорида зикр этилган «Сабъату абдур»ни тилга олиб, ҳошияда бу асарнинг юқорида айтилган бешта қўлёзмасидан ташқари яна иккита қўлёзмаси борлиги ҳақида хабар топганини айтиб ўтади.

1967 йил Кобулда Алишер Навоий вилодатининг 525 йиллигига бағишлаб босиб чиқарилган «Мир Алишер Навоий — Фоний» китобидаги афғон ёзувчиси Муҳаммад Ёқуб Воҳидий Жузжонийнинг мақоласида ҳам «Сабъату абҳур» луғати ҳақида маълумотлар берилган. Шу мақола муаллифи Аёсўфия кутубхонасида сақланаётган нусханинг тўртта фотонусхасини илова қилиб, «Сабъату абҳур» луғатининг олтита нусхаси Стамбул кутубхоналарида сақланаётганлигини, улардан бирида 1135, иккинчисида 1149 ҳижрий йили ишора қилинганлигини баён қилган. Қолган тўрт нусхада эса йили кўрсатилмаган.

Мақолада Алишер Навоийнинг араб тилида ёзилган «Сабъату абҳур» луғати ҳажми 800 бетдан иборат эканлиги ва луғат сўзбошиси муаллифи Аҳмад ибн ал-Маниний уни Дамашқ ҳокими Усмон пошшо учун оққа кўчирилгани маълум қилинади.

Мазкур луғат етти машҳур олим, чунончи машҳур сўзшунос Исмоил ибн Ҳаммод ал-Жавҳарий Такмилот-ус-Сағоний, Кашшоф Маҳмуд ибн Умар аз-Замахшарий, Ғароит-ул-Ҳадис, ал-Муфассал ибн Ҳожиб, ал-Қосим ибн Али-ал-Ҳаририйларнинг асарларига асосланган ва шу сабабга кўра, луғатга «Сабъату абҳур» — «Етти денгиз» деб ном қўйилган.

Жузжоний мақоласида Файсур Аҳмаднинг «Сабъату абҳур» луғатининг Алишер Навоийга мансуб эканига шубҳаланаётгани айтиб ўтилади. Шунинг учун Аёсўфия фотонусхасининг баъзи парчаларини таржима қилиш натижасида араб лексикологиясига оид бўлган мазкур луғатнинг ал-Маниний сўзбошисидан, бу асар ҳақиқатан Алишер Навоий асари деган хулосага келдик. Қуйида бир парча таржимасини берамиз:

...Энди тангри раҳмига муҳтож фақир, гуноҳ домига асир Аҳмад ибн Али ад-Дамашқий ал-Маниний аниқ маълум қилуркими: Донишманд тадқиқотчи, ўткир тил билимдони, Оллоҳ уни ўз раҳматига чулғаб жаннат изводини ато қилгур Мир Алишер Навоийга мансуб бўлган араб тили лексикологиясига (сўзшунослигига) оид «Сабъату абҳур» («Етти денгиз») китоби шундай китобки, ҳеч бир тадқиқотчи унинг услуби каби тадқиқ қилмаган ва унчалик истеъдод эгаси бўлмаган. Муаллиф бу китобда жуда ажойиб йўл тутиб, яхши мақсад билан ҳайрон қоларлик услуб танлаган, ҳар бир гавҳар ўрнига қўйилиб, ҳар бир сўз эса, ўз ўзагига мансуб этилган...».

...Лекин шуниси равшанки, у китобни оққа кўчириш ниятига етмасдан олдин қазо қилиб, китоб оққа кўчирилмаганича яширин қолиб кетди...».

Юқоридаги ал-Маниниййнинг «Сабъату абҳур» луғатига кириш сўзидан парча мазкур китобнинг Алишер Навоий самараси эканлигига ёрқин далилдир.

«Сабъату абҳур» луғати система асосида тузилиб, алфавит тартибидаги 28 бобдан иборат. «Лом» фаслидан бошлаб ҳар бир боб 28 фаслга бўлинади. Шу ўринда «Дод» Саҳоҳ Жавҳарийга, «То» Такмилот-ус-Сағонийга, «Коф» Кашшоф Замахшарийга, «Ғайн» Ғароиб-ул-Ҳадисга, «Мим» Муфассалга, муқаддима ва унинг шарҳи ибн Ҳожибга ва мақомлар шарҳи эса, Ҳаририйга нисбат берилган.

Шундай қилиб, Алишер Навоий араб тилида ҳам ижод қилиб асарлар яратган экан, тадқиқотчи олимимиз араб тилини ўз она тилидай билган. Шунинг учун ҳам ўйлаймизки, буюк ўзбек арабшуноси Алишер Навоий «Сабъату абҳур» (Етти денгиз) муаллифигина бўлиб қолмай, ҳали илм-фанга номаълум бўлган асарлар соҳиби бўлиши ҳам ҳақиқатдан холи эмасдир.

С. ҲАСАНОВ,
А. Навоий номидаги адабиёт музейининг кичик илмий ходими.

ҚАЛАЖИҚ

Қалажиқ Ҳазорасп райони билан туташ Қорақум этакларига ўрнашган бўлиб, Хоразмнинг энг қадимий тарихий ёдгорликларидан бири. Қалъанинг қўрғони ва ўқ отиш учун мўлжалланган тешиклар изи ҳозиргача сақланиб қолган.

ТАРИХ ТИЛГА КИРГАНДА...

<> <>

Кейинги вақтларда Қалажиқнинг «зиёратчилари» кўпайиб қолди. Бу ерни баъзи диндорлар муқаддас қадамгоҳ деб аташади. «Бу қалъани девлар қурган» ёки «Довуд пайғамбар шу қалъада истиқомат қилиб, унинг устахонаси шу ерда жойлашган» деган ривоятлар ҳам тўқишган.

Лекин, кўҳна қалъанинг ҳозирги «зиёратчилари» афсона ва ривоятларга ишонувчи қолоқ кишилар эмас. Уларнинг аксарияти — айрим касалликларга дучор бўлган ва шифо қидирган одамлар. Шуниси яхшики, дардига дармон топаётганлар ҳам кўп. Бунинг сабаби бор.

Қалъанинг пастида туз кўли бор. Унинг суви шифобахш хусусиятга эга. Қалъа атрофида эса қум барханлари ҳосил бўлган. Дардмандлар врач кўрсатмаси билан туз кўлида чўмиладилар, қумга кўмилиб даволанадилар. Айниқса ревматизм, радикулит каби касалликларни даволашда туз ва қумнинг фойдаси катта.

Биз Қалажиқнинг тарихи билан қизиқдик. Археологик текширишларда бой материаллар тўпланганлиги маълум бўлди. Хум парчалари, лойдан ишланган ва хумдонда пиширилган от бошининг тасвири, сопол қувурларнинг қолдиқлари топилган. Қимматли топилмалар бу ерда ер ости канализацияси мавжуд бўлганлигидан далолат беради.

Археологик — этнографик экспедициянинг дастлабки хулосаларига кўра, Қалажиқ тахминан бундан уч минг йиллар илгари бунёд этилган. Тарихий манбаларда бу қалъа тўғрисида кейинги маълумотлар келтирилади. Юнон сайёҳи Геродот ва араб сайёҳи Мухтор Ал-Мақдусий асарларида Қалажиқ тўғрисида тўхтаб ўтилади. Бу қалъа обод ва ҳунармандчилик тараққий этган шаҳар, ҳарбий истеҳком бўлган. Қалажиқда араб истилочиларига қарши қаттиқ жанглар бўлиб, ниҳоят босқинчилар шаҳарни вайрон қилганлар.

Хулоса қилиб айтганда, Қалажиқда ҳеч қандай илоҳий сир йўқ, уни Довуд пайғамбар эмас, балки эрамиздан анча олдин яшаб ўтган аждодлар бунёд этишган. Бу ердаги туз кўли ва қумнинг шифобахшлиги эса — ўлкамиздаги бошқа шунга ўхшаш манбалардаги каби табиат яратган хусусиятдир.

Бизнингча, бу тарихий обидани ўрганиш устида олимлар иш олиб боришлари, медицина ходимлари эса Қалажиқда инсон саломатлиги учун самаралироқ фойдаланишлари зарур.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХУШХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

◆ ПОЛИГРАФИЯ КОМБИНАТИ

Самарқандда қурила бошлаган полиграфия комбинати йилига 80 миллион босма лист маҳсулот ишлаб чиқаришга мўлжалланган. Бу ерда область, завод ва олий ўқув юртларининг 11 газетасидан ташқари, тўрт тилда дарсликлар, бадиий ва сиёсий адабиёт босилади.

◆ ЎҚУВЧИЛАРГА СОВҒА

Ўзбекистон полиграфчилари катта буюртмани адо этдилар — мактабларга 113 номдаги дарсликлар топширилди. Бу дарсликларнинг умумий тиражи 14,5 миллион нусхани ташкил этди.

Бу совға асосан республиканинг ўқитиш ўзбек тилида олиб бориладиган мактаблари учун тайёрланган. Дарсликларнинг бир қисми Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистонга юборилди.

* * *

Қорақалпоғистон АССР Автоном республикаси ўқувчилари 49 номда 326 мингта янги дарслик олдилар. Бу китобларни Нукус, Тошкент, Самарқанд ва Қозон полиграфия корхоналари қорақалпоқ тилида нашр қилган.

Ҳамма дарсликлар автоном республиканинг савдо тармоғига етказиб берилди.

МУЗ ОКЕАНИДА ЯШАГАН... НЕАНДЕРТАЛЛАР

СОВЕТ АРХЕОЛОГЛАРИНИНГ ЗЎР КАШФИЁТИ

Печора дарёси бўйида, қутб доирасининг олдида неандерталлар даврида яшаган қадимий одамнинг манзили топилди. Бундан 60 минг йил муқаддам узоқ шимолда одамлар яшаган экан

Экспедиция қатнашчиларидан бири бўлган тарих фанлари доктори, СССР Фанлар академияси Археология институтининг илмий ходими О. Н. Бадер ТАСС мухбири В. Бариновга қуйидагиларни айтди:

— Ўттизинчи йилларнинг охиридан бери бундай кашфиётларга учрамаган эдик. Мана энди Печора дарёси бўйидан кетма-кет хабарлар келди: Айиқ ғорда қадимий одам турганлигининг излари топилди. Бизовой қишлоғи олдида ибтидоий тош қуроллар ва қазилма жониворларнинг — мамонт, бизон, ёввойи отнинг суяклари борлиги аниқланди. Яқиндагина Коровий Ручей қишлоғи олдида қадимий одамларнинг манзили топилди.

СССР Фанлар академияси Коми филиалининг олимлари бу манзиллар тахминан бундан 60 минг йил илгари бўлган, яъни юқори полеолит даврига эмас, балки ўрта полеолит даврига мансуб, деган хулосага келишди. Агар ҳақиқатдан ҳам шундай бўлса, бу ҳолда қадимий одамларнинг Европа шарқи-шимолида тарқалиши тўғрисидаги тасаввур бутунлай ўзгаради!

Бу хабар шу қадар кутилмаган ва жиддий хабар бўлдики, ҳамма ҳам бу хабарга тўла ишонч билан қарашга ботина олмади.

Шундан сўнг қадимий одам манзили бўлган жойда махсус дала семинари ўтказилди. Бу семинарда Москва, Ленинград, Киев, Свердловск, Уфа, Сиктивкар ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан келган олимлар қатнашди.

Олимлар махсус теплоходда Печора дарёсида ўн кун сузиб юрдилар, бир қанча жойларда тўхтаб геологик қатламларни текшириб ва қазиб кўрдилар.

Бу ишларнинг натижалари 13 августда якунланди. Семинар қатнашчиларининг ҳаммаси якдиллик билан чиқарган хулосага қараганда Европада қадим замонларда яшаган одамлар Урал тоғ тизмаларининг ғарбий қияликлари бўйлаб тарқалиб Муз океан соҳилларигача бориб етганлар. Бу топилдиқлар «Европанинг обод бўлиши» проблемалари билан шуғулланаётган мутахассислар учунгина эмас, бутун жаҳон тарих фани учун аҳамиятга эга.

Сиктивкар шаҳри.

НАМАНГАН КРАНЛАРИ

Намангандаги ремонт заводида уч тоннагача юк кўтара оладиган гараж кранларини ишлаб чиқариш тўла цикли ўзлаштирилди. Илгари бундай кранларнинг лебедкалари бошқа корхоналардан келтириларди, энди эса шу жойнинг ўзида тайёрланмоқда.

Наманган маркаси қўйилган кранларни ҳозир мамлакатимизнинг кўпгина автомобиль хўжаликларида учратиш мумкин. Улардан фойдаланиш қулай, қисмларга осонликча ажратилади ва ташилади.

Яқиндан бошлаб завод мазкур кранларни чет элларга: Жазоир, Афғонистон, Вьетнам Демократик Республикаси, Мали, Сьерра-Леоне, Уганда, Конгога ҳам жўната бошлади. Тез орада бу кранлар Монголия ва Эронга ҳам юборилади.

(ЎзТАГ).

ҚИСҚА САТРЛАРДА

СИРДАРЁ. Гулистон район, «Гулистон» совхозининг 350 дан ортиқ хонадони газлаштирилди.

Э. РУЗИБОЕВ.

* * *

ҚЎҚОНДАГИ УНР-705 қурилиш ташкилотининг қурувчилари икки қаватли автовокзал биносини фойдаланишга топширдилар. Автовокзал кутиш зали, дам олиш хонаси каби қулайликларга эга. Унинг иккинчи қаватида кафе жойлашган.

М. КОМИЛОВ.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Кечирасиз, дада, бекорга аразлаб юрган эканман.

— Ҳеч қиси йўқ! Анчагина пулимиз тежалиб қолди.

— Не, бу қанақаси, сенга нима бўлди?

— Кеча телевизорда боксни томоша қилган эдим...

«Гуноҳ»ни учга бўлишди...

— Пиво пули бериб турибман. Соатимни нега сотиб ичасан?

— Ада, Адол хола «қази билан қартасан, аслингга тортасан» дедилар. Бу нима деганлари?

— Яна бирон номаъқулчилик қилибсанда!

Сўзсиз сурат...

А. Холиқов чизган расмлар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт (Шахтёрлар учун), 9.30 — Кинофильмлардан қўшиқлар, 10.30 — Концерт, 11.15 — «Табассум» (радиожурнал), 12.15 — «Эрталабки салом» (Москва), 13.30 — Концерт (шахтёрларнинг талабига мувофиқ, рус.), 14.00 — «Пахтакор» (радиожурнал), 15.10 — Шахтёрлар кунига бағишланган эшиттириш), 16.10 — «Узбекуголь» комбинати бошлиғи А. Д. Лебедков сўзи, 17.40 — Экран янгиликлари, 18.00 — «Музикали глобус», 18.40 — Шарқ халқлари куйлари, 19.20 — Қўшиқлар, 21.00 — «Дунё харитаси олдида», 21.10 — Концерт (қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун), 22.20 — «Табассум» (такрорий эшиттириш), 23.10 — Концерт.

26 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Концерт, 7.40 — Куйлар, 8.25 — Концерт, 9.15 — «Ажойиб кишилар ҳақида ҳикоялар», 9.30 — Қўшиқлар, 10.30 — Концерт (халқ талантлари), 11.15 — «Лилия Сухачёва — бригадир» (очерк, рус), 11 25 — «Ўзбекистон хотин-қизлари» (кантата), 12.15 — «Дўстлик» (радиожурнал), 13.30 — Эстрада ансамбли, 16.10 — «Композитор В. Мейен» (концерт-очерк) 16.50 — «Правда» газетасининг обзори, 17.00 — Ж. Аметов шеърлари (тат.), 17.20 — Қозоқ куйлари, 18.00 — «Кўриқ шунқорлари», 18.20 — «Ойниса» балетидан парчалар, 19.20 — Концерт (Самарқанд область театри артистлари ижросида), 20.00 — «Пахтакор» — «Шахтёр» (Донецк) командалари ўртасида футбол. СССР кубоги учун ярим финал ўйинлари. («Пахтакор» стадионидан репортаж), 20.45 — «Юность Узбекистана» (радиостанцияси, 21.15 — Концерт (қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун), 22.30 — «Ўрмон қўшиғи» (радиопостановка), 23.40 — Куйлар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 10.00 — **Қизғончиқ ва қувноқ поезд** (болалар учун қўғирчоқ фильм), 10.20 — **Кичик Тошкент темир йўли ҳақида** (болалар учун), 10.50 — **Узоқ эллар** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 12.15 — **Ёш куч** (болалар учун), 12.50 — **Кичик ўғил кўчаси** (бадиий фильм), 14.30 — **Концерт** (Фарғона область, Охунбобоев район Тошлоқ пионерлар уйи бадиий ҳавасқорлари ижросида), 15.05 — **Буни ҳар ким билиши керак** (рус тилида), 18.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 19.00 — **Бугун — шахтёрлар куни,** 19.20 — **Концерт** (шахтёрлар учун), 20.00 — **«Ахборот» информацион программаси** (рус тилида), 20.30 — **Ёшлик тароналари,** 21.00 — А. Навоий туғилган кунининг 525 йиллиги олдидан. **Фарҳод ва Ширин** (Муқимий номли театрдан олиб кўрсатилади), танаффус вақтида **«Ахборот» информацион программаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Фрунзе кўрсатади.**

26 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — **Кўрсатишлар программаси,** 19.00 — Футбол бўйича СССР кубоги учун ярим финал мусобақаси. **«Пахтакор» — «Шахтёр» (Донецк).** Танаффус вақтида **телеянгиликлар.**

20.45 — **Телеянгиликлар** (ўзбек тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 — Футбол бўйича СССР кубоги учун ярим финал мусобақаси. **«Нефтчи» (Боку) — «Торпедо» (Москва).** Боку шаҳридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида **«Зангори экран ҳафталиги».**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

22.45 — **Ҳамма нарса йиғим-теримга тахтми?** (пахтакорлар учун). 23.00 — **Алифбе** (телевизион бадиий фильм, рус тилида).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.00 — Қардош республикалар санъати **Туркманистон — менинг Ватаним** (рус тилида), 19.30 — **Ҳужжатли фильм** (ўзбек тилида).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Душанба кўрсатади.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Катта соврин — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бошқа ҳеч ким — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 9-45 минутда).

Розмари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, кеч 6 ва 8 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 ва 10-40 минутда бошланади)

Менинг ҳаётимсан (1 ва 2-серия) — **«ФЕСТИВАЛЬ».**

Сангам (ўзбек тилида) — **НАВОИЙ** номли.

Сойдаги одам — «ХИВА».

Яна севги ҳақида — ТЕЛЬМАН номли.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
ТЕЗ КУНДА

Мирзакалон Исмоилий ва Раззоқ Ҳамроев асари
Дадаали Соатқулов музикаси

ФАРҒОНА ТОНГ ОТГУНЧА

3 парда 11 кўринишли музикали драма

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР давлат мукофоти лауреати **Раззоқ ҲАМРОЕВ;**

Режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Р. ШОКИРОВ;**

Дирижёрлар — **Н. ХАЛИЛОВ ва З. ТОШМАТОВ;**

Рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А. ВИЗЕЛЬ.**

Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ;

Хормейстер — Б. УМЕДЖОНОВ;

Концертмейстерлар — М. МАЛИНА, М. ФУРМАН;

Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИТДИНОВА.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25 августда

М. Қори Ёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси ва эстрада артистларининг

КОНЦЕРТИ

Концертда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Олмахон ҲАЙИТОВА, Меҳри АБДУЛЛАЕВА,** солистлар: **Зокиржон СУЛТОНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Жуманиёз СОБИРОВ, Ҳайриддин ФАЕЗОВ** ва бошқалар қатнашади.

Программани Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна Тожибоева олиб боради.

Ўзбекистон ССР Тош йўллар министрлиги

НАМАНГАН 5-АВТОРЕМОНТ ЗАВОДИ

ҳамма корхона ва автомобиль хўжаликларидан капитал ремонт учун Газ-69, «Москвич»-407, 423, 424 автомобилларини ва шуларнинг двигателларини

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Наманган шаҳар, Марғилон кўчаси, 105-уй.

РЕСПУБЛИКА САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент хладокомбинати

ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА
ТУРЛИ МОРОЖЕНОЕЛАРНИ ФОНДСИЗ БЕРАДИ

Мороженое 24% савдо скидкаси билан берилади ва муз ҳамда стаканчалар билан таъминланади

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Воровский кўчаси, 6-уй (5, 7, 12, 26-автобусларнинг «Винзавод» бекати), телефонлар Е-6-24-07, Е-6-24-12, Е-6-24-05.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги

7-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

трест аппарати, Гулистон ва Жиззахдаги бошқарма ва ПМКда ишлаш учун дипломли қурувчи инженер ва техниклар: **бош инженерлар, бўлим бошлиқлари, участка бошлиқлари, ишлаб чиқарувчилар, усталар** вазифасига; шунингдек **ғишт терувчилар, сувоқчилар, арматурачилар, дурадгорлар, бетончилар, ёрдамчи ишчилар**

К Е Р А К

Ёлғизлар ётоқхона, оилалилар 3 ойлик муддатда турар-жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Сирдарё область Гулистон шаҳар, Пушкин кўчаси, 29-«а» уй, кадрлар бўлими. Телефон 7-89.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

26 август кеч соат 7 да

СССР кубоги учун
«Шахтёр» (Донецк) —
«Пахтакор» (Тошкент)
командалари ўртасида

ФУТБОЛ

29 август кеч соат 7 да

ФУТБОЛ БЎЙИЧА
Покистон (терма) —
«Пахтакор» (Тошкент)
командалари ўртасида

ХАЛҚАРО УЧРАШУВ

Оламда НИМА ГАП

ҚАРДОШ МАМЛАКАТЛАР ЎЗЛАРИНИНГ ИНТЕРНАЦИОНАЛ БУРЧЛАРИНИ БАЖАРМОҚДАЛАР

САНТЬЯГО, 22 август. (ТАСС). Чили Коммунистик партиясининг органи «Сигло» газетаси таъкидлаб ёзадики, «Контрреволюцион кучлар ва социализмга душман кучлар уюштираётган фитна сабабли Чехословакиянинг партия ва давлат арбоблари СССРдан ҳамда Варшава Шартномасига қўшилган бошқа мамлакатлардан социалистик система иши учун вужудга келган хавфни даф этмоқ учун ёрдам беришни, шу жумладан қуролли ёрдам беришни илтимос қилдилар». «Сигло» газетаси буржуа информация агентликлари воқеаларни сурбетлик ва тарафкашлик билан бузиб кўрсатиш кампаниясини бошлаб юборганлигини фош қилиб ташлади. Бу пропаганданинг асосий мақсади шуки, деб ёзади газета, улар империалистларнинг Чехословакиядаги ички контрреволюция кучлари билан тил бириктирганлигини ниқобламоқчилар.

ДАМАШҚ, 22 август. (ТАСС). Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг бу ерда бўлиб ўтган мажлиси Чехословакиядаги социалистик ғалабаларни ҳимоя қилмоқ учун Совет Иттифоқи ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар томонидан кўрилган чораларни якдиллик билан маъқуллади. Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сиёсий бюроси, бу чоралар империализм ва реакциянинг кирдикорларига муносиб зарба беради, коммунистик ҳаракатининг бирлигини янада мустаҳкамлашга ҳамда бутун дунёдаги миллий озодлик ҳаракатини, шу жумладан араб халқлари томонидан реакция кучларига қарши олиб борилаётган курашнинг муваффақият қозонишига хизмат қилади, деб ҳисоблайди.

НЬЮ-ЙОРК, 22 август. (ТАСС). Америка Қўшма Штатлари Коммунистик партиясининг бош секретари Гэс Холлнинг Чехословакиядаги воқеалар тўғрисида матбуотда эълон қилмоқ учун топширган баёнотида бундай дейилади: «Контрреволюция хавфидан социализмни ҳимоя қилиш Чехословакияда марказий масала бўлиб турибди. Бутун демократик ислоҳотни амалга ошириш жараёнида антисоциалистик унсурлар бош кўтарганлиги, уларни Америка ва Ғарбий Германия империализмининг кўпорувчи кучлари қўллаб-қувватлаётганликлари равшан бўлиб қолди, дейиш мумкин.

Шу билан бирга Чехословакия Коммунистик партияси раҳбарлигининг заифлиги ва шу раҳбарликдаги нифоқ сабабли вужудга келган фалажлик антисоциалистик тўнтариш қилиш хавфини жиддий кучайтириб юборди.

Биз — социализмни ҳимоя қилиш тарафдоримиз. Биз — социализм тараққиётига мувофиқ бўлиб тушадиган демократик структурани ривожлантириш тарафдоримиз. Биз — эркинлик тарафдоримиз. Биз социализмни хавф остида қолдирадиган эркинлик тарафдори эмасмиз».

ХЕЛЬСИНКИ, 22 август. (ТАСС). Финляндия Коммунистик партиясининг Туркудаги округ комитети баёнотини фин телеграф бюроси эълон қилди. Баёнотда айтиладики, комитет «Беш социалистик мамлакатнинг Чехословакия ишчилар синфи ва мамлакат аҳолисининг бошқа табақалари билан биргаликда социалистик Чехословакияни қутқариб қолиш учун қилган ҳаракатларини тўла равишда қўллаб-қувватлайди».

Округ комитетининг фикри шуки, дейилади сўнгра баёнотда, Чехословакиядаги контрреволюцияни даф қилиш тинчлик, демократия ва социализм учун курашнинг муҳим босқичидир.

* * *

БРЮССЕЛЬ, 22 август. (ТАСС). Люксембург Коммунистик партиясининг органи «Цайтунг» газетаси Варшава Шартномасига кирган мамлакатларнинг Чехословакиядаги социализм кучларига ёрдам кўрсатиш тўғрисида ТАСС баёнотини эълон қилди. Бу иш, деб ёзади газета, контрреволюция ва Ғарбий Германия реваншизми таҳдид солиб турган шароитда социализм давлатлари бирдамлик билан ҳаракат қилаётганлигининг намунасидир.

ҒАРБИЙ ПОКИСТОНДА ДОВУЛ

РАВАЛПИНДИ, 23 август. (ТАСС). Кеча кечаси Равалпинди ва Исломобод шаҳарларига довул ёпирилди. Шамолнинг тезлиги соатига 90 миляга етди. Довул натижасида электр таъминоти ва телефон алоқаси бутунлай ишдан чиқди.

БОЛИВИЯДА ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИГА УРИНИШ

ЛОНДОН. (ТАСС). Боливияда мамлакат президенти генерал Рене Баррьентосга қарши фитна фош қилинди. Рейтер агентлиги мухбирининг Ла-Пасдан хабар беришича, фитначиларнинг кўпи қамоққа олинган.

Боливия пойтахтида эълон қилинган ахборотда, жумладан, қуйидагилар айтилади: давлат тўнтаришини мақсад қилиб қўйган фитнага яқинда президент армия штаби бошлиғи лавозимидан олиб ташлаган генерал Маркос Васкес Семпертеги раҳбарлик қилган.

ҲИНДИСТОН Республикаси. Филларни ушлаш ва қўлга ўргатиш неча юз йиллардан бери давом этиб келмоқда. Ҳиндистонда филларни ушлашнинг бир неча хили бор. Шулардан битта хили «Кхеда» номи билан юритилади. Филларни овчилар ўрмон дарёсига ҳайдаб борадилар ҳамда аввалдан тайёрлаб қўйилган яширин қопқонга туширадилар. Филлар янги «хўжайинларига» ўрганишлари учун уларни бир неча кун ўрмондаги дарахтларга боғлаб қўядилар. Суратда: «асир»даги филлар.

ТАСС фотохроникаси.

УАГАДУГУ (Юқори Вольта Республикаси). Бу ердаги марказий бозорга бирон нарса харид қилиш, ёки сотиш учунгина келинмайди, балки вақти бор кишилар янгиликлар тўғрисида баҳслашиш учун ҳам бу ерга келадилар.

Ф. Тарасов фотоси.
(ТАСС фотохроникаси).

ВДР ВА ЛАОС ОСМОНИДА УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 23 август. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги аниқланган маълумотларга асосланиб хабар беришича, Вьетнам халқ армияси жангчилари 16, 17 ва 19 августда Хатинь ва Куангбинь вилоятлари тепасида ҳамда Виньлинь райони устида Американинг тўртта самолётини уриб туширганлар.

ХАНОЙ, 22 август. (ТАСС). Лаосининг Патет-Лао назорати остида бўлган территорияси устида 8 ва 17 августда Американинг 2 самолёти уриб туширилди. Шундай қилиб, Лаос устида уриб туширилган Америка самолётларининг сони 825 тага етди, Вьетнам информация агентлиги Кхаосан Патет-Лао агентлигига асосланиб шуларни хабар қилди.

ИСПАНИЯДА РЕПРЕССИЯЛАР

ПАРИЖ, 23 август. (ТАСС). Испаниянинг ҳукумат маъмурлари Гипускоа вилоятида Баск аҳолисига қарши репрессияларни давом эттирмоқдалар. ЮФИ агентлигининг хабарида айтилишича, шу вилоятнинг бош шаҳри бўлган Сан-Сибастянда адвокатлардан кўп киши қамоққа олинган, 30 руҳоний, шунингдек, вилоят кенгашларининг бир неча депутати турмага ташланган. Маҳбусларни калтакламоқдалар. Чунончи, турмачилар қўлига тушиб қолган депутатлар Лейбар ва Стомба қаттиқ калтакланган.

Баск аҳолиси ҳукумат маъмурларининг бу ўзбошимчалигига норозилик билдирмоқда.

АФҒОНИСТОНДА ТАНТАНАЛАР

КОБУЛ, 23 август. (ТАСС). Афғонистон халқи инглиз мустамлакачиларининг мамлакатдан ҳайдаб юборилганлиги, ўз ватани мустақиллиги тиклачган куннинг 50 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқда. Кобулнинг байрамдагидек безатилган кўчалари ва майдонларига пойтахтнинг неча ўн минглаб кишилари тўпланди. Ғози Акбархон майдонида афғон қуролли кучлари муваффақиятларини таъкидлаб ўтди. параду ўтказилди. Бу парадда Афғонистон подшоси Муҳаммад Зокир шоҳ, ҳукумат аъзолари ва жуда кўп меҳмонлар ҳозир бўлишди.

Подшо Муҳаммад Зокир шоҳ парадда нутқ сўзлаб, мамлакатнинг ўтган йиллар ичида иқтисодий соҳада, маориф ва соғликни сақлаш ишлари соҳасида эришилган муваффақиятларини таъкидлаб ўтди. У Афғонистонга ёрдам берган дўст мамлакатларга миннатдорчилигини изҳор қилди.

Тушдан кейин Кобулдаги «Ғозги» стадионида спорт ўйинлари ва футбол ҳамда волейбол мусобақалари ўтказилди.

Байрам бир неча кун давом этади.

ОБ-ХАВО

Бугун кундузи Ўзбекистонда ҳаво очиқ бўлади. Шимолдан секундига 5-9 метр тезликда шамол эсади. 27-32 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳам ҳаво очиқ келиб, шимолдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиб туради. Ҳарорат 26-28 даража иссиқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37233. Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216, Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б. № — 199. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 14948.